

«ایران» حذف تیم ملی فوتبال ایران از رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۶ را بررسی می‌کند

سقوط از خیال صعود

سینا حسینی / حذف تیم ملی ایران از جام جهانی ۲۰۲۶ را اگر بخواهیم دقیق‌تر و واقع‌بینانه‌تر روایت کنیم، باید پیش از ورود به مباحث فنی، به شرایطی اشاره کنیم که تیم در آن به این رقابت‌ها رسید؛ شرایطی که نه تنها ایده‌آل نبود، بلکه در برخی موارد به‌وضوح به ضرر تیم نیز تمام شد. تیم ملی در حالی راهی جام جهانی شد که فرآیند آماده‌سازی آن تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل بیرونی قرار داشت؛ از کارشناسی‌های میزبان گرفته تا مشکلات ناشی از جنگ تحمیلی که برنامه‌های تدارکاتی را مختل کرد. نتیجه این وضعیت، حضوری با آمادگی غیراستاندارد در مهم‌ترین تورنمنت فوتبال جهان بود؛ موضوعی که طبیعتاً بر روحیه، تمرکز و حتی کیفیت تصمیم‌گیری بازیکنان تأثیر منفی گذاشت. اما انتکای صرف به این عوامل بیرونی نمی‌تواند توضیح کاملی برای این ناکامی باشد.

اگر به جنبه‌های فنی بپردازیم، ریشه‌های این حذف را باید از همان بازی اول مقابل نیوزیلند جست‌وجو کرد؛ مسابقه‌ای که روی کاغذ ساده‌ترین دیدار ایران در مرحله گروهی محسوب می‌شد، اما در عمل به نقطه‌آغاز یک روند نگران‌کننده تبدیل شد. در آن دیدار، ایران مالکیت توپ بیشتری داشت و تعداد شوت‌هایش نیز بالاتر بود، اما این برتری آماری در عمل بی‌اثر بود، چراکه به موقعیت‌های خطرناک واقعی منجر نمی‌شد. داده‌های بازی به‌روشنی این ضعف را نشان می‌داند؛

امیدگل پایین، تعداد اندک موقعیت‌های واضح گل و تبدیل بسیار پایین شوت به گل. حملات عمدتاً به شوت‌های کم‌دقت از راه دور یا ارسال‌های قابل پیش‌بینی ختم می‌شد؛ نشانه‌ای از نبود خلاقیت و برنامه مشخص در فاز تهاجمی. در سوی مقابل، نیوزیلند با حداقل موقعیت و حداکثر بهره‌وری به هدف رسید؛ تفاوتی که بیش از هر چیز، به کیفیت تصمیم‌گیری و کارآمدی تاکتیکی مربوط می‌شد، نه صرفاً آمار خام. این الگوی ناکارآمد در بازی‌های بعدی نیز تکرار شد. تیم ملی از نظر آماری در خلق موقعیت‌های باکیفیت عملکردی ضعیف داشت و شکافی قابل توجه میان حجم حملات و خروجی نهایی دیده می‌شد. نگران‌کننده‌تر اینکه تیم در بسیاری از مقاطع، به جای حفظ رویکرد تهاجمی، به سمت بازی محافظه‌کارانه و حتی دفاع مطلق عقب‌رواورد؛ تصمیمی که ابتکار عمل را از ایران می‌گرفت و شرایط را برای مدیریت بازی توسط حریفان فراهم می‌کرد. این تغییر رویکرد، بیش از آنکه نشانه بلوغ تاکتیکی باشد، به نوعی عقب‌نشینی ناخواسته شباهت داشت. در کنار این نکات، نوسان‌های فنی ایران در این تورنمنت نیز به‌شدت مشهود بود. تیم ملی در برخی دقایق، تصویری امیدوارکننده ارائه می‌داد، اما این کیفیت عمرزادی نداشت. افت‌های ناگهانی در تمرکز، فاصله گرفتن خطوط و کاهش هماهنگی تیمی باعث می‌شد کنترل بازی به‌راحتی از دست برود. این فراز و فرودها نشان می‌داد تیم هنوز به یک هویت

عبدالله ویسی، مربی فوتبال در گفت‌وگو با «ایران»:

نباید به رکورد شکست ناپذیری دل خوش باشیم

عکس: www.fifa.com

ریسا غفاری / در فوتبال، گاهی نتیجه آن چیزی نیست که روی کاغذ پیش‌بینی می‌شود؛ جایی که قرعه‌آسان، امیدها را بالا می‌برد اما در مستطیل سبز، تصمیم‌ها و جزئیات سرنوشت را رقم می‌زنند. تیم ملی ایران در حالی جام جهانی را ترک کرد که برخلاف برخی روایت‌ها، نه شکست

ابراهیم قاسمیور، مربی اسبق تیم ملی در گفت‌وگو با «ایران»:

صعود می‌کردیم ۱۰ سال از فوتبال دنیا عقب می‌افتادیم

این اتفاق نیتنا. خبری از جوانگرایی و پشتوانه‌سازی نبود. به گفته او، هرچند اردوهای آماده‌سازی در ترکیه برگزار شد، اما نبود بازی‌های تدارکاتی مناسب باعث شد نقاط ضعف تیم آشکار نشود و همین مسأله در سه بازی سرنوشت‌ساز، به ضرر ایران تمام شد.

این کارشناس فوتبال همچنین معتقد است سطح تیم ملی ایران در حد انتظار نبوده است؛ اگر تیم ایران از نیوزیلند ضعیف‌تر نبود، قوی‌تر هم نبود. بازی‌ها کاملاً پایاپای بود و حتی در مقاطعی دو گل خوردیم و جبران کردیم که نشان می‌دهد برتری خاصی وجود نداشت.

قاسمیور در بخش دیگری از صحبت‌هایش حتی این دیدگاه را مطرح می‌کند که صعود احتمالی تیم ملی می‌توانست به فوتبال ایران آسیب بزند؛ «اگر صعود می‌کردیم شاید ۱۰ سال عقب می‌رفتیم، چون ضعف‌ها دیده نمی‌شد و کسی به فکر

تاکتیکی مشخص و تثبیت‌شده نرسیده و در بزنگاه‌ها دچار سردرگمی می‌شود. تعویض‌ها نیز نه تنها گره‌گشا نبودند، بلکه در بسیاری موارد دیرنگام و فاقد اثرگذاری لازم بودند. همچنین در شرایطی که تیم به تغییر ریتم و تزریق انرژی نیاز داشت، بازیکنانی به میدان می‌آمدند که تفاوت محسوسی در ساختار یا سرعت بازی ایجاد نمی‌کردند. این مسأله، شائبه نبود یک برنامه مشخص برای مدیریت جریان بازی بود که آن را تقویت می‌کرد.

اما شاید مهم‌ترین نقدی که به ترکیب تیم ملی وارد باشد، میانگین سنی بالای تیم است که به یک ضعف ساختاری تبدیل شده بود. بنابراین تیم ما که در دقایق پایانی نیازمند شتاب، جسارت و انرژی مضاعف بود، در عمل در این دوره از این مؤلفه‌ها خود را بی‌بهره نشان داد. در مقابل، نسل جوانی که می‌توانست این خلأ را جبران کند، اساساً یا نادیده گرفته شد یا فرصت حضور مؤثر پیدا نکرد.

غیبت نام‌هایی چون امیرمحمد زراقی نیا و دنیس درگاهی به‌عنوان بازیکنی با ظرفیت بین‌المللی، دانیال ایری، مهدی قایدی و امیرحسین حسین‌زاده پیش از پیش محسوس بود؛ بازیکنانی که می‌توانستند با سرعت، خلاقیت و ریسک‌پذیری، گره بازی‌های بسته را باز کنند. بی‌اعتمادی به این نسل، باعث شد تیم ملی در لحظات کلیدی، فاقد عنصر غافلگیری و تنوع تاکتیکی باشد.

ویسی با اشاره به قرعه نسبتاً مناسب ایران در این رقابت‌ها، توضیح می‌دهد: «اگر به مراسم قرعه‌کشی برگردیم، تقریباً همه کارشناسان و اهالی فوتبال بر این باور بودند که ایران در یکی از بهترین گروه‌ها قرار گرفته و بیشترین شانس صعود را دارد. اما سؤال اینجاست: برای استفاده از این فرصت چه برنامه‌ای داشتیم؟ در همان بازی نخست برابر نیوزیلند، با سوت آغاز مسابقه، خیلی زود گل خوردیم و تا پایان، فقط برای جبران دویدیم. این در حالی بود که اولین گام، بهترین فرصت ما برای شروعی مقتدرانه بود، اما از همان ابتدا خودمان را تحت فشار گذاشتیم.»

او در ادامه به عملکرد تیم ملی در دیدارهای بعدی اشاره می‌کند و می‌گوید: «مقابل بلژیک، وقتی حریف ۱۰ نفره شد، دوباره شانس به ما رو کرد، اما به جای استفاده از این برتری، اسیر محافظه‌کاری شدیم. از ترس نیاختن، به تساوی رضایت دادیم. برابر مصر نیز با وجود اینکه به نظر من بهترین ترکیب را در اختیار داشتیم، جز در ۴۶ دقیقه ابتدایی و دقایق پایانی، بیش از حد محتاط و ترسو ظاهر شدیم. تیمی که می‌تواند در چند دقیقه کوتاه سه موقعیت مسلم گلزنی ایجاد کند، چرا در تصمیم‌گیری‌های کلیدی دچار تردید می‌شود؟»

این مربی با تأکید بر نقش کادر فنی در خلق این ناکامی توضیح می‌دهد: «البته تمام تقصیر بر گردن سرمربی نیست. در لحظات حساس، دستیاران هم نتوانستند آن‌گونه که باید به او کمک کنند و تصمیمات بهتری رقم بزنند.» چیزی ویسی درباره رکورد بدون شکست تیم ملی نیز دیدگاهی متفاوت دارد: «اینکه

می‌گویم بدون شکست حذف شدیم، نباید ما را فریب دهد. سه امتیاز در یک گروه چه ارزشی دارد؟ وقتی توان مهندسی بازی‌ها را نداریم، چرا با چنین آمارهایی افکار عمومی را همراه می‌کنیم؟ در جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه، ایران با وجود شکست، چهار امتیاز گرفت، اما این بار بدون باخت، فقط سه امتیاز کسب کرد و باز هم صعود نکرد. این یعنی بسط در مدیریت مسابقه.»

او در مقایسه‌ای قابل تأمل می‌گوید: «باور کنید ما از تیمی مثل کی‌پورد، با جمعیتی حدود ۵۷۰ هزار نفر، بی‌برنامه‌تر عمل کردیم. آنها در گروهی سخت با اسپانیا، عربستان و اروگوئه قرار داشتند، اما با برنامه‌ریزی توانستند صعود کنند.»

ویسی ضمن خسته نباشید به بازیکنان و کادر فنی، انتقاد خود را متوجه مدیران بالادستی می‌کند: «بازیکنان تمام تلاش خود را کردند، اما مسئولان فدراسیون فوتبال باید پاسخگو باشند. نمی‌شود هر بار با حذف تیم‌های مختلف، فقط سرمربی را تغییر داد و از مسئولیت شانه خالی کرد.» او به تفاوت نگاه فوتبال ایران با برخی تیم‌های آسیایی اشاره می‌کند: «بسیاری از تیم‌های آسیایی تا همین حد صعود به جام جهانی را موفقیت می‌دانند، اما ژاپن افق‌های بزرگ‌تری برای خود ترسیم کرده است. وقتی کاپیتان آنها از قهرمانی حرف می‌زند و باور دارد می‌تواند تیم‌هایی مثل اسپانیا، برزیل و آلمان را شکست دهد، این نشان‌دهنده ذهنیت و برنامه‌ریزی دقیق است؛ چیزی که ما هنوز در مسیر رسیدن به آن هستیم.»

این مربی با تأکید بر نقش کادر فنی در خلق این ناکامی توضیح می‌دهد: «البته تمام تقصیر بر گردن سرمربی نیست. در لحظات حساس، دستیاران هم نتوانستند آن‌گونه که باید به او کمک کنند و تصمیمات بهتری رقم بزنند.» چیزی ویسی درباره رکورد بدون شکست تیم ملی نیز دیدگاهی متفاوت دارد: «اینکه

معرفی می‌کند. این کارشناس در ادامه با اشاره به ضعف ساختاری فوتبال ایران، از نبود برنامه‌ریزی بلندمدت، ضعف مدیریت و فاصله زیاد با فوتبال مدرن دنیا سخن می‌گوید: «فوتبال ما هنوز بر مبنای ۴۰ سال پیش اداره می‌شود. حتی کشورهایی مثل کی‌پورد با برنامه‌ریزی بهتر پیشرفت کرده‌اند.» او در پایان هشدار می‌دهد که این روند می‌تواند در جام ملت‌های آسیا نیز ادامه داشته باشد و حتی تیم ملی در برابر رقیبایی مانند اردن و بحرین دچار مشکل شود. به اعتقاد او، فوتبال آسیا نیز هنوز فاصله قابل توجهی با قدرت‌های اروپا و آمریکا جونی دارد و تا زمانی که اصلاحات ساختاری انجام نشود، این فاصله بیشتر هم خواهد شد.

فشرده، مرکز زمین را می‌بندند و حریف را به کناره‌ها هدایت می‌کنند. در لحظه تاحاب توپ، با انتقال‌های سریع و پاس‌های عمقی، به دنبال ضربه‌ای ناگهانی هستند. در چنین بازی‌هایی، جزئیات حرف اول را می‌زند. برزیل باید از پرس اولیه ژاپن عبور کند و با تغییر جهت بازی، دفاع منسجم حریف را از هم باز کند. در مقابل، ژاپن به دنبال بستن فضاهای بین خطوط و استفاده از اشتباهات جوانان کمتر فرصت برسد. قاسمیور در مقایسه‌ای با فوتبال ژاپن، این کشور را نمونه‌ای از پذیرش ریسک جوان‌گرایی

اصلاح نمی‌افتاد. او همچنین به انتقاد از عملکرد فنی کادر مربیگری می‌پردازد و معتقد است فرصت کافی برای جوان‌گرایی داده نشده است. به گفته او، در مواردی مانند اضافه شدن دیرنگام بازیکنانی چون مهدی طارمی یا استفاده محدود از بازیکنان جوان، تصمیمات فنی با انتقاد همراه بوده است. او همچنین از نبود پشتوانه‌سازی در فوتبال ایران انتقاد کرده و می‌گوید ترس مربیان از دست دادن جایگاهشان باعث شده به جوانان کمتر فرصت برسد. قاسمیور در مقایسه‌ای با فوتبال ژاپن، این کشور را نمونه‌ای از پذیرش ریسک جوان‌گرایی

بازی را از کناره‌ها می‌سازند؛ وینگرها عرض می‌دهند، فول‌بک‌ها اضافه می‌شوند و در نیم‌فضاها، خلاقیت تعیین‌کننده است. برزیل اگر فرصت پیدا کند، بازی را تند و سیال می‌کند؛ ریتمی که برای بسیاری از حریفان نفس‌گیر است. در سوی مقابل، ژاپن به‌عنوان تیم دوم گروه ششم، بی‌سروصدا اما حساب‌شده بالا آمده؛ پیروزی مهم برابر هلند، بردی اقتصادی مقابل تونس و تساوی برابر سوئد، کارنامه تیمی است که «نظم» را به‌عنوان سلاح اصلی انتخاب کرده است. سامواری‌ها با آرایش

نگاهی به گذشته نشان می‌دهد کفه ترازو غالباً به سود برزیل بوده، اما فاصله‌ها کمتر از همیشه است. ژاپن دیگر تیمی نیست که صرفاً مقاومت کند؛ آنها بلندند لحظه‌های بازی را تصاحب کنند و اگر فرصت بدی، نتیجه را هم ببرند. این دیدار، بیش از هر چیز، آزمون مدیریت لحظه‌هاست؛ جایی که یک تصمیم درست یا یک اشتباه کوچک، می‌تواند سرنوشت را تغییر دهد. آیا برزیل با فوتبال روانش جریان را در دست می‌گیرد یا ژاپن با انضباط مثال‌زدنی، بازی را در مشت می‌فشارد؟ پاسخ: در مستطیل سبز نوشته خواهد شد.

بازی را از کناره‌ها می‌سازند؛ وینگرها عرض می‌دهند، فول‌بک‌ها اضافه می‌شوند و در نیم‌فضاها، خلاقیت تعیین‌کننده است. برزیل اگر فرصت پیدا کند، بازی را تند و سیال می‌کند؛ ریتمی که برای بسیاری از حریفان نفس‌گیر است. در سوی مقابل، ژاپن به‌عنوان تیم دوم گروه ششم، بی‌سروصدا اما حساب‌شده بالا آمده؛ پیروزی مهم برابر هلند، بردی اقتصادی مقابل تونس و تساوی برابر سوئد، کارنامه تیمی است که «نظم» را به‌عنوان سلاح اصلی انتخاب کرده است. سامواری‌ها با آرایش

مستطیل سبز

پایان طوفانی مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۶

الان وقت جنگ واقعی است!

گروه ورزشی / با پایان رقابت‌های مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۶، چهره تیم‌های صعودکننده از ۶ گروه دوم نیز مشخص شد؛ جایی که ترکیبی از قدرت‌های سنتی فوتبال جهان و چند شگفتی جذاب، مسیر خود را به مرحله حذفی هموار کردند. این مرحله، صحنه نمایش اقتدار مدعیان و لغزش برخی نام‌های بزرگ بود.

گروه G: صعود مقتدرانه بلژیک، حسرت ایران

بلژیک با نمایشی طوفانی در دیدار پایانی و پیروزی پرگل مقابل نیوزیلند، صدر جدول را از آن خود کرد. مصر نیز با یک نتسواوی کلیدی برابر ایران، به‌عنوان تیم دوم صعود کرد. ایران با وجود کسب سه امتیاز، از رسیدن به مرحله حذفی بازماند و حذف شد. نیوزیلند نیز بدون دستاورد خاصی در قعر جدول ایستاد.

گروه H: شگفتی کی‌پورد در کنار اسپانیا

اسپانیا مطابق انتظار با عملکردی منظم و مالکانه صعود کرد، اما داستان اصلی این گروه، درخشش کی‌پورد بود که به‌عنوان تیمی تازه‌وارد، شگفتی‌ساز شد. حذف اروگوئه و عربستان از مهم‌ترین اتفاقات این گروه به شمار می‌رود.

گروه A: قدرت‌نمایی فرانسه

فرانسه با سه پیروزی متوالی، مقتدرانه صدرنشین شد و یکی از آماده‌ترین تیم‌های تورنمنت لقب گرفت. نروژ به‌عنوان تیم دوم صعود کرد و سنگال نیز با قرار گرفتن در میان بهترین تیم‌های سوم، جواز حضور در مرحله حذفی را کسب کرد. در این گروه عراق با نتایج ضعیف حذف شد.

گروه B: آرژانتین بی‌رقیب

آرژانتین با سه برد متوالی، بدون چالش خاصی به‌عنوان تیم اول صعود کرد. ترینیداد و توباگو دوم را به خود اختصاص داد و الجزایر با حضور در میان تیم‌های سوم برتر، راهی مرحله بعد شد. حذف اردن از نکات غیرمنتظره این گروه بود.

گروه K: عبور کلمبیا و پرتغال

در این گروه، کلمبیا و پرتغال با عملکردی ثبات، به‌عنوان تیم‌های اول و دوم صعود کردند. جمهوری کنگو و ازبکستان نیز نتوانستند رقابت نزدیکی داشته باشند و از گردونه مسابقات کنار رفتند.

گروه L: انگلیس در صدر، صعود غنا از مسیر سوم

انگلیس با ۷ امتیاز صدرنشین شد و کرواسی با پیروزی مهم مقابل غنا، به‌عنوان تیم دوم صعود کرد. غنا نیز با وجود شکست در بازی پایانی، به لطف امتیازات قبلی در میان تیم‌های سوم برتر قرار گرفت و صعود کرد. پاناما نیز در این گروه حذف شد.

ترکیب قدرت و شگفتی

این ۶ گروه تصویری روشن از وضعیت مدعیان و تیم‌های شگفتی‌ساز ارائه دادند. تیم‌هایی مانند فرانسه، آرژانتین و بلژیک با اقتدار پیش رفتند، در حالی که حضور تیم‌هایی مانند کی‌پورد و صعود برخی تیم‌های سوم، جذابیت رقابت‌ها را دوچندان کرد.